

TULEVAISUUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 2/2011 vp

Valtioneuvoston kirjelmä komission tiedonannosta (Eurooppa 2020 -strategiaa tukeva talousarvio) ja ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (monivuotinen rahoituskehys 2014—2020), ehdotuksesta neuvoston päätökseksi (omat varat), ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (omien varojen päätöksen soveltaminen), ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (omien varojen käyttöön asettaminen) sekä luonnoksesta Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission väliseksi toimielinten sopimukseksi (toimielinten talousarvioyhteistyö)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan puhemies on 7 päivänä lokakuuta 2011 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän komission tiedonannosta (Eurooppa 2020-strategiaa tukeva talousarvio) ja ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (monivuotinen rahoituskehys 2014—2020), ehdotuksesta neuvoston päätökseksi (omat varat), ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (omien varojen päätöksen soveltaminen), ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (omien varojen käyttöön asettaminen) sekä luonnoksesta Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission väliseksi toimielinten sopimukseksi (toimielinten talousarvioyhteistyö) (U 40/2011 vp) käsiteltäväksi suureen valiokuntaan ja samalla todennut, että tulevaisuusvaliokunnalla on mahdollisuus antaa lausunto suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- opetusneuvos Tiina Vihma-Purovaara, opetus- ja kulttuuriministeriö
- aluekehitysjohtaja Kaisa-Leena Lintilä, työ- ja elinkeinoministeriö
- EU-asiain päällikkö Satu Huuha-Cissokho, Suomen Akatemia.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— finanssineuvos, apulaisosastopäällikkö Ilkka Kajaste, valtiovarainministeriö.

Viitetieto

Asiaa on aikaisemmin käsitelty valtioneuvoston selvityksenä E 36/2011 vp.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Tulevaisuusvaliokunta kiinnittää huomiota:

- 1) tutkimuksen, teknologian ja innovaatioiden tärkeyteen
- 2) tasapainoon politiikkavetoisten ja tutkijalähtöisten tutkimusaiheiden välillä
- 3) tutkimusrahoituksen käytön helpottamiseen haku- ja raportointikäytäntöjä yksinkertaistamalla ja
- 4) varautumiseen tilanteeseen, jossa eurooppalainen yhteiskunta ja talousmalli ajautuvat laskevaan kierteseen.

Horizon 2020 -ohjelmasta nousee esille tulevaisuusvaliokunnan tulevan nelivuotiskauden kannalta tärkeänä kokoavana teemana kestävä, älykäs ja osallistuva kasvu. Varsinkin taantuvan talouden tilanteessa korostuvat uusien yritysten synnyttäminen, kasvualojen löytäminen ja eri ihmisryhmien ja alueiden uudenlaisten mahdollisuuksien vahvistaminen.

Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttaminen edellyttää vahvaa investointia inhimilliseen pääomaan, koulutukseen ja oppimiseen. Tietoon pohjautuvan talouden rakentaminen ja kilpailukyvyyn säilyttäminen edellyttävät investointeja tieteelliseen tutkimukseen ja innovaatioihin. Taloudellisesti vaikeina ja epävarmoina aikoina tutkimuksen pitkäjänteinen ja johdonmukainen rahoitus on investointi, jolla rakennetaan tulevaisuutta.

Pyrittäessä tutkimustoiminnan vaikuttavuuteen on tärkeää löytää tasapaino politiikkavetoisten ja tutkijalähtöisten toimien välillä. Puiteohjelmarahoitusta on suunnattava sekä tutkijoi-

den uteliaisuudesta, tiedonhalusta ja asiantunteuksesta kumpuaviin aiheisiin että ennalta määriteltuihin yhteiskunnallisiin mahdollisuuksiin ja ongelmien ratkaisuihin keskittyviin hankkeisiin.

Tutkijalähtöisellä perustutkimuksella on tärkeä rooli innovaatioissa. Vapaa, tieteellinen perustutkimus on se innovaatiojärjestelmän voima, jolla päädytään myös ennalta arvaamattomiin tuloksiin ja uusiin läpimurtoihin. Ratkaisut luovat pohjan uudelle kasvulle, kilpailukyvyille ja työllisyydelle. On hyvä, että Horizon 2020 -ohjelman toimien on määrä kattaa innovaatio-syklin eri vaiheet perustutkimuksesta markkinoille.

Tulevaisuusvaliokunta korostaa Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) tärkeyttä. ERC on osoittanut pystyvänsä menestyksekkäästi tukemaan vapaata tutkijalähtöistä maailmanluokan huippututkimusta.

Tulevaisuusvaliokunta korostaa, että tutkimusrahoituksen käyttöä on helpotettava yksinkertaistamalla haku- ja raportointikäytäntöjä. Suomessa esimerkiksi viranomaisten on mahdollista kehittää uusia sähköisiä palveluja hakukäytäntöjen helpottamiseksi, kuten Ruotsissa.

Valiokunnan mielestä on oltava valmiudet tehdä pitkän aikavälin ratkaisuja, jotta Eurooppa ei joutuisi heikkenevän talouden uralle.

Lausunto

Lausuntonaan tulevaisuusvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 28 päivänä lokakuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Päivi Lipponen /sd	Antti Rantakangas /kesk
vpj.	Oras Tynkkynen /vihr	Juha Sipilä /kesk
jäs.	Olli Immonen /ps	Sinuhe Wallinheimo /kok
	Mikael Jungner /sd	Sofia Vikman /kok
	Saara Karhu /sd	Pertti Virtanen /ps (osittain)
	Mikaela Nylander /r	Ville Vähämäki /ps (osittain).
	Jaana Pelkonen /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Paula Tiihonen,
asiantuntija Olli Hietanen.